

Rammeverk for nasjonale prøver

Gjennomføring og resultater

Gjennomføring, tidsbruk og måling

Tidsbruk og gjennomføring

Gjennomføringstiden for nasjonale prøver i lesing og regning er 90 minutter, og for nasjonal prøve i engelsk 60 minutter. Besvarelser kan leveres før gjennomføringstidens slutt, men alle elever skal sitte ut prøvetiden. Prøvene krever ikke spesielle forberedelser.

Samme prøver på 8. og 9. trinn

Elevene på 8. og 9. trinn gjennomfører de samme nasjonale prøvene i lesing og regning. Skoler, kommuner og fylker kan dermed sammenlikne resultater for 8. trinn med resultatene for 9. trinn samme år. Det er viktig å merke seg at prøvene er laget etter kompetanse mål på 7. trinn, og at de dermed er lettere for 9. trinn enn 8. trinn.

Skala

Til nasjonale prøver er det utviklet en egen skala (skalapoeng) hvor gjennomsnittet i 2022 blir satt til 50 og standardavviket til 10. Alle prøveresultater blir omregnet til denne skalaen. Siden prøvene måler utvikling over tid, kan dette gjennomsnittet endre seg etter hvert som ferdighetene til elevene endrer seg.

Mestringsnivåer

Grensene for mestringsnivåer på nasjonale prøver blir fastsatt etter gjennomføringen i 2022. Mestringsnivåene blir fastsatt etter følgende prosentil-fordeling:

- 5. trinn: 25 – 50 – 25
- 8. trinn: 10 – 20 – 40 – 20 – 10

Grensene blir satt slik at fordelingen blir tilnærmet lik den prosentvise fordelingen på nasjonalt nivå i startåret for måling av utvikling over tid. Etter dette første året blir skalapoenggrensene ikke endret, og dermed kan vi følge med på om antallet elever på hvert mestringsnivå endrer seg over tid.

Oppfølging av resultater

Resultatene fra nasjonale prøver skal følges opp i grunnopplæringen. Det stiller høye krav til informasjon, kommunikasjon og generell tilgjengelighet i alle ledd i arbeidet med prøvene.

Prøveutviklerne skal utvikle innhold til støtteressurser som følger prøvene og tilhørende rapporter. Dette skal bidra til at lærer og skoleleder klarer å hjelpe elevene videre i sin læring. Resultatrapporten viser resultatene for skolen, elevgruppene som har gjennomført prøven, og hver enkelt elev. Skoler og skoleeier kan sammenligne resultatene sine med nasjonalt nivå, og se andel elever i prosent på hvert mestringsnivå. Resultatene for eleven viser hvor på mestringsnivået resultatet er, hvilke oppgaver som hører til hvert mestringsnivå og hvilke oppgaver eleven mestrer. I veiledningsmateriellet er det beskrevet forslag og praktiske råd om hvordan lærere følger opp resultatene for hver enkelt prøve.

For å gi skoleeier og skoleleder fullt utbytte av det kunnskapsgrunnlaget resultatene fra nasjonale prøver utgjør, er det utviklet støtteressurser som viser hvordan resultatene kan analyseres på kommune og skoleledernivå. Støtteressursene inneholder også regler for fritak og bruk av hjelpeemidler. Her gis også en kort oversikt over regler for personvern, rett til innsyn og krav til arkivering.

Mestringsnivåbeskrivelser

Prøveutviklerne skal i samarbeide med Utdanningsdirektoratet utarbeide klare beskrivelser av ferdigheter på hvert mestringsnivå. Disse beskrivelsene brukes til rapportering og formidling av resultatene til elever, lærere, skoleledere, skoleeiere og nasjonalt. Resultatene fra IRT-analysen anvendes til dette arbeidet. Mestringsnivåbeskrivelsene skal være utformet slik at de er til mest mulig nytte i elevens videre læring.

Beskrivelser på mestringsnivå

Prøveutviklerne skal i samarbeide med Utdanningsdirektoratet utarbeide klare beskrivelser av ferdigheter på hvert mestringsnivå. Disse beskrivelsene brukes til rapportering og formidling av resultatene til elever, lærere, skoleledere, skoleeiere og nasjonalt. Resultatene fra IRT-analysen anvendes til dette arbeidet.

Mestringsnivåbeskrivelsene skal være utformet slik at de er til mest mulig nytte i elevens videre læring.

Regning, mestringsbeskrivelse for 5. og 8. trinn

5. trinn, mestringsnivå 1

Gjenkjenne og beskrive

Matematiserer enkle problemer i kjente kontekster som de fleste elever kan identifisere seg med.

Bruke og bearbeide

Benytter et begrenset utvalgt strategier for tallbehandling og løser oppgaver knyttet til et begrenset antall matematiske emner.

Reflektere og vurdere

Sammenligner og vurderer størrelser som elevene har erfaring med.

Mestringsnivå 1: til og med 43

5. trinn, mestringsnivå 2

Gjenkjenne og beskrive

Matematiserer sammensatte problemer i kjente kontekster.

Bruke og bearbeide

Behersker et utvalg av strategier og løser oppgaver knyttet til et større omfang av matematiske emner.

Reflektere og vurdere

Vurderer om resultater er rimelige i lys av konteksten.

Mestringsnivå 2: 44 til 56

5. trinn, mestringsnivå 3

Gjenkjenne og beskrive

Matematiserer komplekse problemer uavhengig av kontekst.

Bruke og bearbeide

Behersker et variert utvalg strategier, er fleksibel i valg av strategi og løser oppgaver knyttet til et bredt utvalg av matematiske emner.

Reflektere og vurdere

Tolker resultater, vurderer gyldighet og reflekterer over hva resultatene betyr for problemstillingen.

Mestringsnivå 3: 57 og høyere

8. trinn, mestringsnivå 1 og 2

Gjenkjenne og beskrive

Matematiserer enkle problemer i kjente kontekster som de fleste elever kan identifisere seg med.

Bruke og bearbeide

Benytter et begrenset utvalgt strategier for tallbehandling og løser oppgaver knyttet til et begrenset antall matematiske emner.

Reflektere og
vurdere

Sammenligner og vurderer størrelser som elevene har erfaring med.

Mestringsnivå 1: til og med 37

Mestringsnivå 2 38 til 44

8. trinn, mestringsnivå 3

Gjenkjenne og
beskrive

Matematiserer sammensatte problemer i kjente kontekster

Bruke og bearbeide

Behersker et utvalg av strategier og løser oppgaver knyttet til et større omfang av matematiske emner.

Reflektere og
vurdere

Vurderer om resultater er rimelige i lys av konteksten.

Mestringsnivå 3: 45 til 54

8. trinn, mestringsnivå 4 og 5

Gjenkjenne og
beskrive

Matematiserer komplekse problemer uavhengig av kontekst.

Bruke og
bearbeide

Behersker et variert utvalg strategier, er fleksibel i valg av strategi og løser oppgaver knyttet til et bredt utvalg av matematiske emner.

Reflektere og
vurdere

Tolker resultater, vurderer gyldighet og reflekterer over hva resultatene betyr for problemstillingen.

Mestringsnivå 4: 55 til 62

Mestringsnivå 5: 63 og høyere

Forklaring av viktige begrep

For gjenkjenne og beskrive er begrepene enkle, sammensatte og komplekse problem brukt.

Enkle problem er brukt om problem der kontekst, begrep og tall legger føringer for hvordan elevene kan matematisere problemet. I sammensatte problem er det matematiske problemet i større grad skjult for eleven, og eleven må ha en forståelse for matematiske

begrep eller representasjoner for å kunne matematisere problemet. Komplekse problem krever at eleven viser en bred matematisk forståelse for å kunne matematisere.

For bruk og bearbeide er begrepet matematiske emner benyttet om ulike matematiske områder eller tema. Eksempel på matematiske emner er tall og tallforståelse, de fire regneartene, mønster, geometri, areal, volum etc.

For reflektere og vurdere er begrepene størrelser og resultat benyttet. En størrelse i denne sammenhengen er en oppgitt størrelse som elevene skal sammenligne med andre oppgitte størrelser for så å vurdere hva som kan være riktig. Et resultat er noe eleven har kommet fram til gjennom de andre to delferdighetene. Resultatet kan være noe eleven skriver inn selv eller velger blant oppgitte svaralternativer.

Lesing, mestringsbeskrivelse for 5. og 8. trinn

5. trinn, mestringsnivå 1

Finne	Lokalisere tydelig uttrykte elementer i en tekst med lite konkurrerende informasjon.
Tolke	Trekke enkle slutninger eller oppfatte hovedtemaet i en tekst når innholdet er tydelig uttrykt i teksten.
Reflektere	Bruke personlige meninger til å kommentere form eller innhold i en tekst.

Mestringsnivå 1: til og med 42

5. trinn, mestringsnivå 2

Finne	Lokalisere tydelig uttrykte elementer i en tekst med klart konkurrerende informasjon.
Tolke	Oppfatte hovedtemaet og forstå sammenhenger som ikke er tydelig uttrykt i teksten.
Reflektere	Identifisere formelle trekk ved tekster og ta stilling til eller vurdere tekstens innhold.

Mestringsnivå 2: 43 til 55

5. trinn, mestringsnivå 3

Finne	Skille sterkt konkurrerende informasjon fra informasjon som er relevant for oppgaven.
Tolke	Forstå motsetningsfylt innhold og komplekse sammenhenger i teksten.
Reflektere	Bruke kunnskap om språk og tekst til å identifisere og forholde seg til mer komplekse trekk ved tekstens form og innhold.

Mestringsnivå 3: 56 og høyere

8. trinn, mestringsnivå 1

Finne	Lokalisere tydelig uttrykte elementer i tekster med noe konkurrerende informasjon.
Tolke	Trekke slutninger eller oppfatte hovedtemaet i en tekst på bakgrunn av informasjon som ikke er tydelig uttrykt.
Reflektere	Bruke personlige erfaringer eller holdninger til å vurdere form eller innhold i tekster.

Mestringsnivå 1: til og med 37

8. trinn, mestringsnivå 2

Finne	Lokalisere tydelig uttrykte elementer i tekster med noe konkurrerende informasjon.
Tolke	Trekke slutninger eller oppfatte hovedtemaet i en tekst på bakgrunn av informasjon som ikke er tydelig uttrykt.
Reflektere	Bruke personlige erfaringer eller holdninger til å vurdere form eller innhold i tekster.

Mestringsnivå 2: 38 til 44

8. trinn, mestringsnivå 3

Finne	Lokalisere flere informasjonselementer fra ulike steder i tekster som inneholder klart konkurrerende informasjon.
Tolke	Definere et ikke tydelig uttrykt tema i en eller flere tekster eller forstå sammenhenger mellom ulike deler av en eller flere tekster.
Reflektere	Bruke personlig og/eller formell kunnskap til å vurdere form eller innhold i tekster.

Mestringsnivå 3: 45 til 54

8. trinn, mestringsnivå 4

Finne	Lokalisere og kombinere informasjon fra ulike steder i en eller flere tekster og vurdere hvilken informasjon som er relevant.
Tolke	Forstå hvordan ikke tydelig informasjonselementer i en eller flere tekster henger sammen, og/eller hvordan disse henger sammen med tekstene som helhet. Forstå meningsinnhold som står i motsetning til det forventede.
Reflektere	Vurdere form og/eller innhold i en eller flere tekster kritisk ved å sammenlikne, kontrastere eller kategorisere informasjon fra tekstene.

Mestringsnivå 4: 55 til 62

8. trinn, mestringsnivå 5

Finne	Lokalisere og kombinere informasjon – ofte implisitt eller godt skjult – fra ulike steder i én eller flere tekster. Skille relevant informasjon fra sterkt konkurrerende informasjon.
Tolke	Forstå tvetydigheter, meningsinnhold som står i motsetning til det forventede, eller meningsinnhold som er implisitt eller negativt uttrykt i en eller flere tekster.

Reflektere

Vurdere form og/eller innhold i én eller flere tekster kritisk og analytisk ved å utforme hypoteser på bakgrunn av egen kunnskap, sammenligne, kontrastere eller kategorisere informasjon i tekstene.

Mestringsnivå 5: 63 og høyere

Engelsk, mestringsbeskrivelse for 5. og 8. trinn

5. trinn, mestringsnivå 1

Elevene

- kan forstå noen konkrete og enkle ord og uttrykk
- kan følge korte, klare og enkle instruksjoner
- kan finne/kjenne igjen kjente og konkrete ord i en enkel tekst
- kan finne/kjenne igjen enkel informasjon i bilder og enkle tekster
- kan koble kjente og konkrete ord innenfor samme tema, for eksempel *homework* og *school*
- kan kjenne igjen noen innlærte grammatiske uttrykk i en kontekst

Mestringsnivå 1: til og med 42

5. trinn, mestringsnivå 2

Elevene

- kan forstå noen dagligdagse ord og uttrykk
- kan forstå enkle setninger
- kan finne/kjenne igjen informasjon i bilder og enkle tekster
- kan finne/kjenne igjen spesifikke detaljer i en lengre tekst
- kan forstå hovedinnholdet i en enkel tekst
- kan finne/forstå enkel informasjon i kortere tilpassede tekster selv når det finnes noe konkurrerende informasjon
- kan koble informasjon fra ulike deler av en enkel tekst
- kan plassere informasjon fra en enkel tekst i riktig rekkefølge
- kan kjenne igjen og bruke noen enkle former av verb og funksjonsord i en kontekst

Mestringsnivå 2: 43 til 57

5. trinn, mestringsnivå 3

Elevene

- kan forstå en del mindre vanlige ord og uttrykk
- kan finne/kjenne igjen informasjon i en del komplekse setninger
- kan finne/kjenne igjen informasjon i tilpassede tekster av ulike lengder, selv når det finnes konkurrerende informasjon
- kan forstå hovedinnholdet i en tilpasset tekst
- kan koble informasjon fra ulike deler av tilpassede tekster av ulike lengder
- kan bruke konteksten for å forstå vanskelige deler av en tekst
- kan tolke/ha en overordnet forståelse av en tekst og finne svaret selv om det ikke er eksplisitt uttrykt i teksten
- kan plassere informasjon fra en tekst i riktig rekkefølge
- kan kjenne igjen og bruke grunnleggende grammatiske strukturer og funksjonsord i en kontekst

Mestringsnivå 3: 58 og høyere

8. trinn, mestringsnivå 1

Elevene

- kan forstå noen konkrete og enkle ord og uttrykk
- kan følge korte, klare og enkle instruksjoner
- kan finne/kjenne igjen kjente og konkrete ord i en enkel tekst
- kan finne/kjenne igjen enkel informasjon i bilder og enkle tekster
- kan koble kjente og konkrete ord innenfor samme tema, for eksempel *homework* og *school*
- kan kjenne igjen noen innlærte grammatiske uttrykk i en kontekst

Mestringsnivå 1: til og med 37

8. trinn, mestringsnivå 2

Elevene

- kan forstå noen dagligdagse ord og uttrykk
- kan forstå enkle setninger
- kan finne/kjenne igjen informasjon i bilder og enkle tekster
- kan finne/kjenne igjen spesifikke detaljer i en lengre tekst
- kan forstå hovedinnholdet i en enkel tekst
- kan finne/forstå enkel informasjon i kortere tilpassede tekster selv når det finnes noe konkurrerende informasjon
- kan koble informasjon fra ulike deler av en enkel tekst
- kan plassere informasjon fra en enkel tekst i riktig rekkefølge
- kan kjenne igjen og bruke noen enkle former av verb og funksjonsord i en kontekst

Mestringsnivå 2: 38 til 44

8. trinn, mestringsnivå 3

Elevene

- kan forstå en del mindre vanlige ord og uttrykk
- kan finne/kjenne igjen informasjon i en del komplekse setninger
- kan finne/kjenne igjen informasjon i tilpassede tekster av ulike lengder, selv når det finnes konkurrerende informasjon
- kan forstå hovedinnholdet i en tilpasset tekst
- kan koble informasjon fra ulike deler av tilpassede tekster av ulike lengder
- kan bruke konteksten for å forstå vanskelige deler av en tekst
- kan tolke/ha en overordnet forståelse av en tekst og finne svaret selv om det ikke er eksplisitt uttrykt i teksten
- kan plassere informasjon fra en tekst i riktig rekkefølge
- kan kjenne igjen og bruke grunnleggende grammatiske strukturer og funksjonsord i en kontekst

Mestringsnivå 3: 45 til 55

8. trinn, mestringsnivå 4

Elevene

- kan forstå hva ukjente ord betyr ut fra sammenhengen
- har et ganske bredt vokabular
- kan forstå ganske komplekse setninger
- kan finne/kjenne igjen informasjon i ganske lange og komplekse tekster
- kan forstå lange og til dels komplekse tekster
- kan koble informasjon fra ulike deler av en ganske kompleks tekst
- kan tolke/ha en overordnet forståelse av en tekst og trekke slutninger
- kan kjenne igjen og bruke vanlige grammatiske strukturer og funksjonsord i en kontekst

Mestringsnivå 4: 56 til 62

8. trinn, mestringsnivå 5

Elevene

- kan bruke lese- og lyttestrategier som passer til formålet
- har et bredt og nyansert vokabular
- kan forstå komplekse setninger
- kan forstå lange og komplekse tekster
- kan koble informasjon fra ulike deler av en kompleks tekst
- kan tolke/ha en overordnet forståelse av en tekst, og trekke avanserte slutninger
- kan kjenne igjen og bruke ganske avanserte grammatiske strukturer og funksjonsord i en kontekst

Mestringsnivå 5: 63 og høyere

 Forrige